

elénk.

Rövid tartalmuk:

Tomin brünni szobrász az orosz fogságban belép a cseh légióba és mint orosz tiszt osztrák fogságba kerül. Ha feismerik, az akasztófától nem menekülhet. A kórház főorvosa, — akinek fia szintén a cseh légióba harcol, megismeri, de nem árulja el. Tomin-Rjepkin, szökni akar, hogy meglátogassa családját. Szökése nem sikerül. Felismerik és az akasztástól a főorvos menti meg, úgy, hogy a műtét alatt megöli.

A másik film tartalma még rövidebbre fogható. A szibériai vasutonalat megszállva tartó cseh légió egyik járőre megütközik a szibériai parasztnak partizán csapatával. Két ember kivételével mind meghalnak, már ezekre is a halál vár, mikor a kutatásukra küldött csapat megmenti őket.

Az első film forradalmi, a másik ellenforradalmi jellegű. Miért? Mert míg a nemzetiségeket és népeket elnyomó Ausztria szétrombolása történelmileg pozitív feladat volt és a haladást szolgálta, addig a cári járom alól föl szabadult parasztnak elleni harc — ha ugyanaz a légió is csinálta — a legtisztább ellenforradalom példája.

Mi hozta ilyen ellentétbe helyzetbe a maga szabadságáért küzdő cseh-szlovák népet? A háború előtti nemzetközi helyzet. Az, hogy a kis népek csak valamelyik imperialista csoportra támaszkodva tudták nemzeti függetlenségüket elérni, mert nemzeti érzelmű polgártársunk nem volt önálló, a második internacionálé, különösen pedig az ausztriai szocialista párt a nemzeti föl szabadulást csak papíron tette programjává, de tényleg mindenütt az elnyomó hatalom eszköze volt — az orosz bolsevikiket kivéve.

Az Oroszországban alakult cseh légió is az ántant eszközévé lett a fiatal Tanácsköztársaság elleni harcban. A lehetőséget erre Gajdának, a cseh légió tábornokának Leninnel kötött megállapodása adta. Eszerint a cseh légió hazaszállítását úgy vélték megoldani, hogy

azokat a szibériai vasúton. Vladvicsztokig viszik és onnan hajón tovább. Az elszállítás megkezdődött és amikor minden állomáson son volt egy cseh vonat, Gajda az ártánt vezérkarának biztatására parancsot adott a gyors orosz helyőrségek lefegyverzésére. Így a csehek Szibéria birtokába jutottak és annak elhagyására semmi hajlandóságot nem mutattak, mindaddig míg a partizán csapatok és a vörös hadsereg onnan őket ki nem verték.

A cseh légió szibériai vitézkedését dicsőíteni reakciós művelet, ugyanúgy, mint forradalmi — az emberiség haladása szempontjából — ugyanennek a légióknak harca Ausztria ellen.

Művészileg az első film magas, emberi színvonalon áll, míg a másik sokkal alacsonyabb eszközökkel dolgozik. Ezért még a politikától távol álló közönség sem mutatott olyan érdeklődést „Az elveszett járőr” mint „Rjepkin hadnagy” iránt.

Meg kell még említenünk azt a tragikus benyomást, amit a filmek befejezése — a csehszlovák nemzeti felszabadulás apoteozisa kelt.

László Endre

Krónika

— A pápa levelet intézett a követeihez, amelyben kifejti békeakciójának programját. Elsősorban imádkozásról tesz említést és az egész akciót szigorúan vallási alapon akarja végrehajtani.

— Az amerikai hivatalos adatok szerint a természetes népszaporulat állandóan csökken. Az idén az amerikai iskolákban egy millió üres hely van.

— Bolívia bevezette a parancsuralmat. Az ellenzéki politikusokat száműzték.

— A jugoszláviai szappanipar állandóan nagy nehézségekkel küzd, mert a nyersanyagot a különböző

adók, vámok és egyéb terhek nagyon megdrágítják. Így azután nem csoda, hogy 1,25 kg fejenkénti és évenkénti fogyasztásunkkal az utolsó helyen állunk egész Európában.

— Tokiói hivatalos körök panaszkodnak, hogy a Komintern elleni szerződés nem hozta meg a várt eredményeket.

— Az „önálló“ Szlovákia kormánya kitiltotta az ország területéről majdnem valamennyi külföldön megjelenő szlovák lapot, mert azok mincseknek elragadtatva a szlovákiai viszonyoktól.

— A jugoszláv tanítóegyesület akciót indított a kenyérüket vesztett cseh tanítók támogatására.

— A német hatóságok néhány ezer csehet vezényeltek a dán határra, akik ott éjjel-nappal földalatti repülőtereket építenek.

— Zogú albán exkirály és kísérete Konstantinápolyban egy szálloda három emeletét kibérelte.

— Von Papen, ankarai német követ kijelentette, hogy Törökországnak új barátságot hoz, mire egy török napilap azt felelte, hogy Törökország meg van elégedve a régi barátaival.

— Francia kormány erőyes rendszabályokat foganasított a nemzetellenes és antiszemita propagandá letérésére és három német egyesület feloszlátott.

— Oroszországban egy hernyótalpas traktorral egy ember egy munkaidény alatt 5,238 hektár földet munkált meg, ami 3,324 munkás munkateljesítményének felel meg.

— Németország költségvetési hiánya 700 milliárd dinár.

— Moszkvában a múlt évben 350 iskola épült.

~~Jan Kiepura, a híres lengyel operaénekes egy millió dinárt adományozott a lengyel honvédelemre.~~

— Jan Kiepura, a híres lengyel operaénekes egy millió dinárt adományozott a lengyel honvédelemre.

— Pilsenben (Csehország) ismeretlen tettesek sósavas merényle-

teket követtek el a német katonák ellen.

~~— A francia kormány és az orosz kormány közötti tárgyalások a béke megkötésére nem vezettek eredményre.~~

— Brückel, Ausztria helytartója kénytelen volt elismerni, hogy Bécsben egy év alatt 400 százalékkal emelkedtek az árak.

— A beográdi francia képműkiállítást több mint 60 ezer ember tekintette meg.

— A francia kormány rendeletileg megváltoztatta a sajtótörvényt. E szerint 1 hónaptól 1 évig terjedő elzárással büntetik a fajok és felkezetek elleni izgókat.

— A spanyol kormány visszavonta Alfonz exkirály elkobzott vagyonát.

— A berlini rendőrség parancsnoka, három rendőrtiszt kíséretében Barcelonába „látogatott“ el.

— Francó tábornok kormánya 45 ezer, a szabad Spanyolországban kötött házasságot érvénytelennek nyilvánított.

— A News Chronicle berlini tudósítóját kiutasították a Birodalom területéről, mert ledvezőtlenül írt Németországról.

— Tokióban kijelentették, hogy a japánok kínai versége már csak azért sem érvényes mert Csangkajseket nem ismerik el.

— Francia- és Németország között megindultak a sport- és kultúrhaború. Előbb a francia kormány betiltotta a Párisban tervezett francia válogatott futballmérkőzést. Erre a német sportvezér megtiltotta a német futballcsapatoknak, hogy franciákkal játszanak, újabban pedig a francia kormány betiltotta a berlini filmharmonikusok párisi hangversenyét.

— Japánban betiltottak Shakespeare Hamletjének előadását, mert rossz színben tünteti fel a monarchiákat.

— Oroszországban 1917 óta több könyvet nyomtattak, mint a könyvnyomtatás feltalálásától 1917-ig.

— Egy angol állatvédő egyesület gyűjtőfelhívására 18 ezer font adomány futott be egy hét alatt. Ugyanakkor egy gyermekkorház építésére 183 fontot adományoztak.

— Az amerikai szakértők kiszámították, hogy a távolkeleti háború naponta 144 millió dinárba kerül.

— A budhista papok Japánban elhatározták, hogy a 73 ezer templomban levő Budha bronzszobrokat átadják a hadseregnek municiógyártás céljából a békés kínaiak legyilkolására.

— A kimutatás szerint Olaszországban 1600 emberre jut egy könyv. A „Fasiszta Rezsim“ című lap ebből arra következtet, hogy az olasz nép feljóképessége összehasonlíthatatlanul gyorsabb, mint bármely más népe.

— Dr. Breitwetter, német tanár egy „komoly“ cikk keretében azt bizonyította, hogy az emberiség először akkor esett bűnbe, amikor a zsidó Ádám elcsábította az árja Évát.

— Kairóban letartóztattak egy német pilótát, aki Németországból világgörűli utra indult.

— Londonban jellemzőnek tartják, hogy Hitler április 28-án tartott beszédében egy szóval sem emlegette a Szovjetet.

— A szófiai rendőrség öt egyetemi hallgatót, akiket egy nagyhatalom elleni tüntetés szervezésével vádol, Bulgária belsejébe internált.

— A spanyol hatóságok minden indokolás nélkül lezárták Le Pertisnél a spanyol-francia határt.

— Bacan, romániai város rendőrsége letartóztatott egy leánykereskedő bandát, melynek tagjai valamennyien a város előkelő társaságához tartoznak.

— A világ két legnagyobb állama percnként másfél millió dírárt költ fegyverkezésre.

— Az angol biztosító társaságok egy új biztosítási ágat vezettek be. A térképészeti intézeteket és térképkiadókat biztosítják a kiadványok elévülése ellen. A biztosítás tartama egy év.

— A kubai választási bíróság elutasította két baloldali párt listáját és csak a rezsim listáit fogadta el.

— Az angol légvédelmi terveket és egyéb fontos katonai okmányokat ismeretlen tettesek ellopták.

— Kokinaki és Gordjenko szovjet repülők „Moszkva“ nevű gépükön Moszkvából Izlandon és Grönlandon át Amerikába repültek. Eredeti céljuk az volt, hogy New Yorkig menjenek de a vihar miatt, amely New York fölött tombolt kénytelenek voltak egy mocsaraszigeten leszállni. A 22 órán át tartó útjukon nyolcezer kilométert tettek meg. A szovjet repülők sikere a világ sajtó érdeklődésének középpontjában áll. Kokinaki, akinek tábornoki rangja van, a legjobb szovjet pilóták közé tartozik. 1902-ben született. Szülei egyszerű szegény parasztok voltak. Tizenhatéveskoráig dohánytermeléssel foglalkozott. A repülői vizsgát 1927-ben tette le és azóta a szovjet kormány megbízásából sok sikeres vállalkozást hajtott végre.

— Az egyiptomi kormány kiutasította a „Völkischer Beobachter“ kairói tudósítóját.

— A „Popolo d'Italia“ cáfolja egyes francia lapok híreit, hogy Milánóban a lakosság tüntetett a német katonaság ellen.

— A német konzul tiltakozott a mexikói kormánytól amiatt, mert május elsején az önnepelő tömeg letépte egy német cég házáról és nyilvánosan elégette a német zászlót.

— Bata, cseh nagyiparos csehországi cipőgyárát Svédországba helyezi át.

— Kína londoni nagykövete nyitotta meg a kínai császárok köntöseinek kiállítását. A kiállítás tiszta jövedelmét a távolkeleti háború áldozatainak segélyezésére fordítják.

— Madagaszkár, francia gyarmaton a benszültött községi tanácsokat, akiket eddig a francia hatóságok neveztek ki, ezentúl titkos szavazással maguk a benszültöttek választják meg.

— Magyarország cáfoja az „Oeuvre“ és a „New-York Herald“ azon tudósítását, hogy Németország Magyarországhoz ultimátumot intézett.

— A francia kormány betiltotta a japán árúk behozatalát.